

Elke weekdag: de keuze van De Morgen maandag: pop&rock dinsdag: jazz, klassiek en wereldmuziek woensdag: film donderdag: podium vrijdag: expo

Met Jan Hoet als gastcurator trekt triënnale **TEMPUS ARTI** alle registers open

■ Een 'zelfportret' getooid met vissenkoppen uit *Craze* van Filippos Tsitsopoulos.

■ *A Lethe Hydor* van de Cypriotische kunstenaar Klitsa Antoniou.

Visuele kunst in het land van 'Katarakt'

Nadat de televisieserie *Katarakt* het Haspengouwse landschap populair maakte, valt de komende weken in het grensgebied met het Hageland ook hedendaagse kunst van hoog niveau te ontdekken. In het stroomgebied van de Kleine Gete verbindt Tempus Arti 16 verrassende locaties met werken van 36 beeldende kunstenaars.

DOOR ERIC BRACKE

Commotie in Racour. Tussen de gedorstte korenvelden staat een bord: 'Restricted area. Photographs and films are not allowed'. Prompt eist een aantal inwoners van de burgemeester verantwoording voor de mysterieuze borden op de taalgrens. "Komt er straks ook prikkelend draad om ons van de Nederlandstaligen te scheiden?", vraagt iemand.

Curator Dirk Lambrechts geniet nog na terwijl hij het vertelt. "Onze Franstalige bureaus hadden kunnen weten dat zij niet geïsoleerd worden", zegt hij. "Wat verder staan aan beide zijden van de taalgrens borden. Als je van Racour komt, is het Nederlandsprekende Landen dus ook *restricted area*."

Om verdere misverstanden te vermijden heeft Lambrechts bij de borden met de repressieve boodschap wegwijzers gezet van de kunstroute Tempus Arti. De triënnale in Landen, Linter en Zoutleeuw is aan haar vierde editie toe.

Samen met Tim Cleuren maakte Dirk Lambrechts een longlist van kunstenaars, waarna gastcurator Jan Hoet 36 kunstenaars groen licht gaf.

Het is de Cypriotische kunstenaar Klitsa Antoniou die op de Belgische taal-

grens heeft toegeslagen. Soortgelijke borden verbieden in Nicosia het fotograferen en het filmen in de zone die de Turkse van de Griekse gemeenschap scheidt. Antoniou heeft op nog twee plaatsen sporen nagelaten. Aan de kerk in Zoutleeuw, befaamd om zijn sacramentstoren en kerkschatten die de beeldenstorm ongehavend hebben overleefd, liet ze de kasseien uitbreken. Iets dieper ligt nu een rechthoekige mozaïekvloer. Het lijkt een archeologische site van een Romeinse villa op Cyprus, alleen zien we geen afbeeldingen van Dionysos of andere goden, maar een modern motief met het multi-interpreetbare woord 'mine'. Is dit een claim van Antoniou op het eiland dat in toeristenfolders het Paradijs van Aphrodite heet? Verwijst het woord naar het spreekwoordelijke mijnenveld in het verdeelde land, of gewoon naar het kopererts in de Cypriotische ondergrond? Het blijft tasten in het duister.

Linten en pek

Even ambigu, maar uitgevoerd met zachte, warme materialen, zijn de twee installaties van de kunstenaar op het

voormalige militair domein Neerhespen. De grote, leegstaande legerhangars konden nog acht andere deelnemers aan Tempus Arti bekoren. De Madrileense kunstenaar Carlos Cid heeft met zwarte vellen plastic een deel afgebakend om zijn video-installatie *Tremor & Amor* te vertonen. Op vijf grote schermen zien we evenveel personages door een uitgestrekt en claustrofobisch veld met schouderhoge koolzaadbloemen waden. Ze lijken bevangen door angst en alsof het helpt om zich ervan te bevrijden, ontdoen ze zich lopend van hun kleren. Een vervreemdende parabel zonder pointe, al is de boodschap volgens de kunstenaar dat je je van je angsten moet bevrijden om te kunnen liefhebben.

Minder grote gevoelens in het vervallen pandje daartegenover, waar Nacho Ramirez zijn intrek heeft genomen. Zijn projectie vertolkt de energieke kracht van de passaatwinden op Fuerteventura, het Canarische Eiland waar hij woont. De video is een onderdeel van een mooie plastische installatie met een wirwar van linten tussen de beamer en het scherm. De elkaar in alle richtingen kruisende linten verbeelden volgens de kunstenaar de vele explicaties over kunst die de relatie tussen de toeschouwer en het kunstwerk verstoren. Knap werk, voor de rest onthouden we ons van commentaar.

Ook de kunst van Karel De Meester is nogal zwijzaam, al blijft ze een tijdje aan de schoenzolen kleven. De Vlaamse kunstenaar heeft een bakstenen ruimte binnen de legerloods helemaal zwart gepekt. Daarbinnen had ook zwarte rook moeten hangen, maar een donkere walm die ongevaarlijk is, bleek niet voorhanden te

zijn. Het is dus witte rook geworden, waardoor nogal wat bezoekers de associatie zullen maken met leeftijdgenote Ann Veronica Janssens, hoewel de pekdoos van De Meester bezwaarlijk etherisch kan worden genoemd.

Griekse tragedie

De Griekse kunstenaar Filippos Tsitsopoulos dompelt ons onder in een heel ander universum. Op grote video-schermen zien we gezichten getooid met doornen en kippen- en vissenkoppen. Bij de eerste confrontatie roepen ze associaties op met de groteske wereld van de

acteur en na zijn dood in 2006 nam Filippos de opnamen van zijn talloze monologen door. Daarop baseerde hij zich voor deze tragedie met de titel *Craze*. De steeds dollere personages worden onverstaanbaar tot, als de loutering uitblijft, een *deus ex machina* in de vorm van een stofzuiger hen verlost van hun attributen en de smurrie op hun gezicht.

Het werk van Tsitsopoulos blijft hangen als we de route vervolgen, die onder meer naar de watertoren van Landen, het park De Vinne, het oude station van Racour en een ondergrondse wateropslagplaats voert. Wie de 35 kilometer te lang vindt, moet in zijn selectie toch zeker Zoutleeuw

Wie de 35 kilometer van deze kunstroute te lang vindt, moet in zijn selectie toch zeker de Sint-Leonarduskerk van Zoutleeuw opnemen

Amerikaanse kunstenaar Matthew Barney. Filmisch waagt Tsitsopoulos zich echter niet zo ver. De camera blijft gericht op de picturale hoofden van de personages, die door de kunstenaar zelf worden gespeeld. De vreemdsoortige kragen rond de hals en de doornen in het gezicht brengen historische schilderijen in herinnering, terwijl de schuddende kippen- en vissenkoppen aan voodoo-rituelen doen denken. Je blijft gebiologeerd naar die declamerende, kakelende, wenende en tegelijk lachende hoofden kijken, zoals je zelfportretten tracht te doorgronden.

In zekere zin zijn het ook zelfportretten, of toch zelfonderzoeken. Vader Tsitsopoulos was namelijk een gevierde

opnemen. In de Sint-Leonarduskerk zijn de uitvergrote kerkstoel van Jos Peters, de rijstaltaren van de Israëliëse Eti Naor, de astronaut van Dirk Hamblok en de tafelfoetbalpoppetjes van Guy Van Tendeloo ingetogen geïntegreerd in het geheel. Dat geldt ook voor het fragiele maar monumentale werk van Martin Stützel in de nabijgelegen kapel van de Grauwzusters. Het is een mooi tegenwicht voor het audiovisuele geweld op deze vierde editie van Tempus Arti.

Van woensdag tot en met zondag van 10 tot 18 uur. Start in Overwinderen (Landen) in de Sint-Aldegondisstraat 28, waar een routeplan verkrijgbaar is. Info: www.tempus-arti.org of 011/83.11.47.

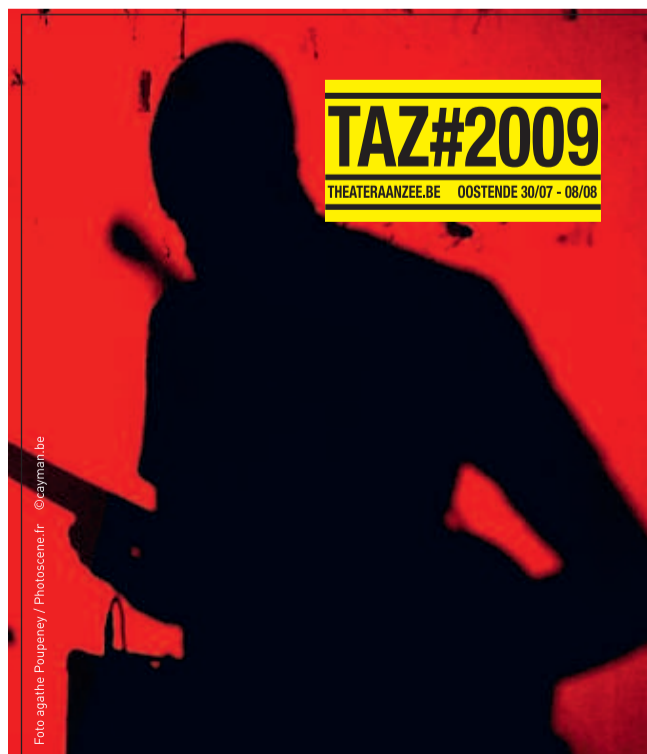
David Hockney opent nieuw museum in Nottingham

NOTTINGHAM ● Nottingham Contemporary opent zijn deuren in november met een overzicht van het vroege werk van de Brits-Amerikaanse schilder David Hockney. De eerste expo in het nieuwe museum voor hedendaagse kunst van de Engelse stad zal een selectie bieden van zo'n zestig werken uit 1960-'68, Hockneys vroege jaren in London en Los Angeles. Het is de eerste keer sinds de grote retrospectieve in de Londense Whitechapel Gallery (1970) dat er zo'n grote hoeveelheid vroege schilderijen wordt samengebracht. De tentoonstelling eindigt met het inmiddels legendarische Californische werk *A Bigger Splash*. De bedoeling is Hockneys oeuvre te plaatsen in de context van de hedendaagse schilderkunst.

Het Londense Tate leent 17 werken van Hockney uit. "Het Tate heeft gewoonweg de beste collectie vroege Hockneys", zegt de directeur van Nottingham Contemporary Alex Farquharson. "Hockney legde een fascinerend parcours af, van zijn eerste pogingen tot abstractie in 1960 tot zijn onvergetelijke voorstellingen van Zuid-Californië enkele jaren later. Nogal wat hedendaagse schilders verwijzen naar Hockneys werk uit die periode, ik denk aan Jack Pierson en Frances Stark. Het lijkt me dan ook een prima moment om zijn werk nu in dat licht te bekijken."

Nottingham Contemporary zal trouwens tegelijk met Hockney recent werk tonen van de Amerikaanse Frances Stark. (ER)

www.ccan.org.uk

DeMorgen presenteert

MORE MORE MORE... future

STUDIOS KABAKO/FAUSTIN LINYEKULA
CONCERT/DANS

"Een dynamische dansvoorstelling over de kolkende energie van Zwart Afrika als inzet voor een betere samenleving." (Knack)

INFO + TICKETS: WWW.THEATERAANZEE.BE

